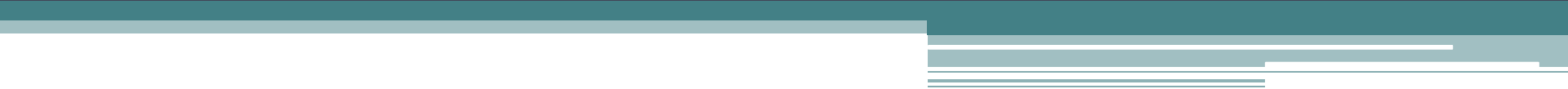

Історико-географічні регіони України та їх особливості

Завдання уроку:

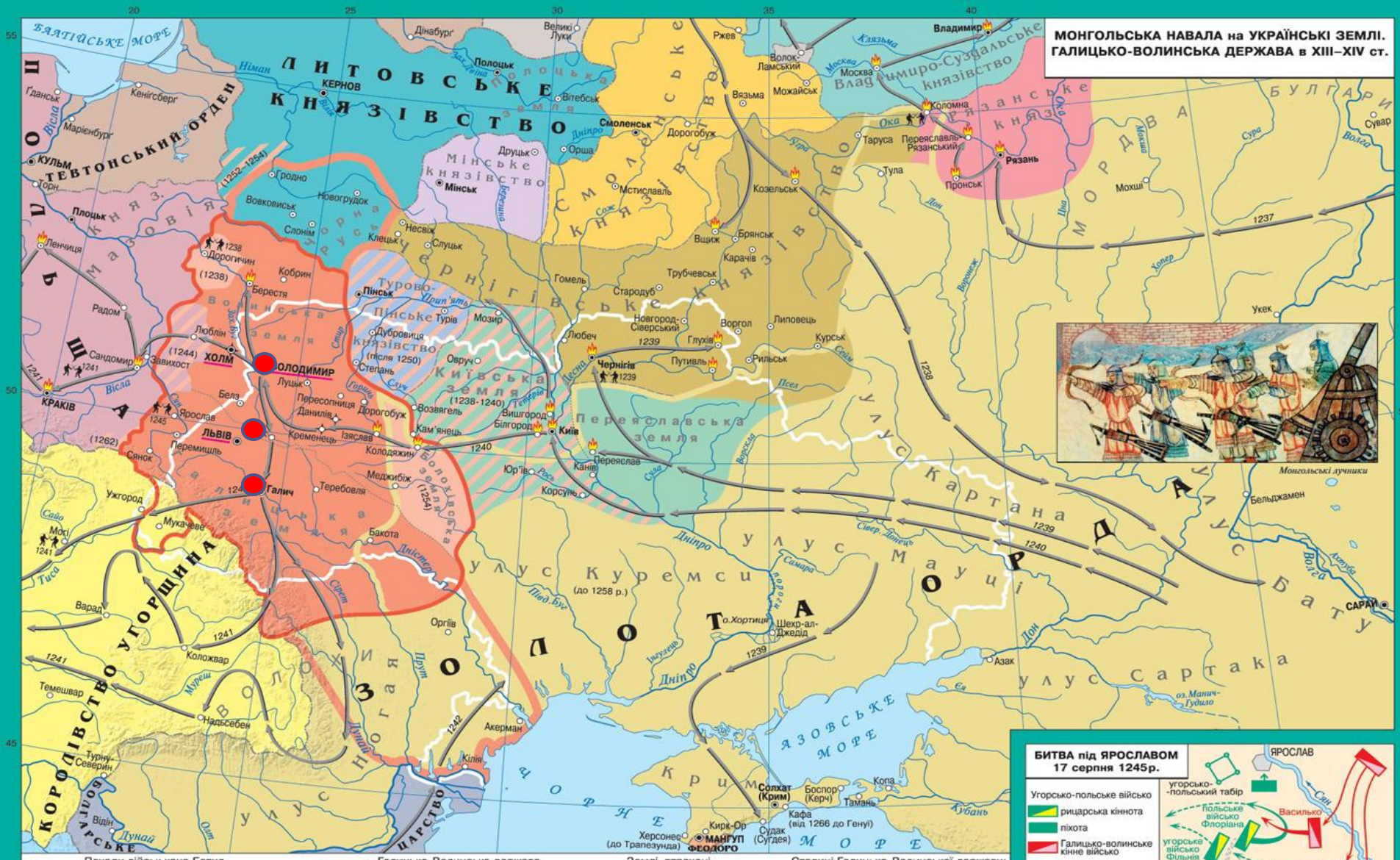
- Дати поняття: «історична карта», «контурна карта»; «історико-географічний регіон», «державний кордон».
- Показати: відмінність між географічною (фізичною) та історичною картами;
- як природні умови можуть впливати на життя людей (на прикладі окремих історико-географічних регіонів України);
- Навчити: визначати географічне розташування й природні умови історико-географічних регіонів України;
- позначати і надписувати на контурній карті історико-географічні регіони, територію Херсонщини, рідне селище Чаплинку.

Після уроку ви зможете:

- **описувати і показувати на карті:**
- **а) кордони та столиці: Київської держави, Королівства Руського (Галицько-Волинської держави), Козацької республіки / Війська Запорозького / Гетьманщини, сучасної України;**
- **б) територіальні межі окремих історико-географічних регіонів України;**
- **в) територіальне розташування Херсонщини та селища Чаплинка.**

Київська держава

**МОНГОЛЬСЬКА НАВАЛА НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.
ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА В XIII-XIV СТ.**

Монгольські лучники

Королівство Руське (Галицько-Волинська держава)

БИТВА ПІД ЯРОСЛАВОМ 17 серпня 1245р.

- Угорсько-польське військо
- рицарська кіннота
- піхота
- Галицько-волинське військо
- Рух галицько-волинського війська до місяця бою
- Атака рицарів
- Контратака галицько-волинського війська
- Втеча залишків угорсько-польського війська

Королівство Руське (Галицько-Волинська держава)

Козацька республіка / Військо Запорізьке / Гетьманщина

НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ПРОВОДОМ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (ПОДІЇ 1648 – 1650 рр.)

- Проголошення Б.Хмельницького гетьманом; початок Національно-визвольної війни (весна 1648 р.)
- Володіння Я. Вишневецького на Лівобережжі на початку 1648 р.
- Бахчисарайська угода про військову взаємодопомогу між козаками й татарами (лютий – березень 1648 р.)
- Дії сторін у 1648 р.:
  - козацькі війська на чолі з Б.Хмельницьким
  - татарські війська (союзники Б.Хмельницького)
  - польські війська
- Місця найважливіших перемог козацького війська
- Облога міст козаками
- Північно-західна межа території, охопленої Національно-визвольною війною
- Проголошення Б.Хмельницьким програми побудови Української козацької держави (січень 1649 р.)
- Дії сторін у 1649 р.:
  - козацькі війська на чолі з Б.Хмельницьким
  - польські війська
- Зборівський мирний договір (8 серпня 1649 р.)
- Кордон Української козацької держави за Зборівським договором
- Столиця Української козацької держави

Молдавський похід Б.Хмельницького (серпень – вересень 1650 р.)

Держави, з якими Б.Хмельницький підтримував дипломатичні відносини

Володіння Османської імперії (а) та її васалів (б)

БИТВА НА ЖОВТИХ ВОДАХ 5-6 травня 1648 р.

БИТВА ПІД КОРСУНЕМ 16 травня 1648 р.

БИТВА ПІД ПИЛЯВЦЯМИ 11-13 вересня 1648 р.

БИТВА ПІД ЗБОРОВИМ 5-6 серпня 1649 р.

	піхота	кіннота	наступ	укріплені табори	гармати
УКРАЇНЦІ					
ТАТАРИ					
ПОЛЯКИ					

Оточення та знищення військ

Історико-географічні регіони України для роботи з картою:

- *Середнє Подніпров'я,*
- *Чернігово-Сіверщина, Полісся,*
- *Волинь, Поділля, Запорозжжя,*
- *Галичина, Буковина, Закарпаття,*
- *Донщина, Слобожанщина,*
- *Північне Причорномор'я, Таврія.*

Історико – географічні регіони

Історико-географічні області у зарубіжжі

- 1 Берестейщина
- 2 Холмщина, Підляшшя, Більщина
- 3 Перемишльщина
- 4 Пряшівщина
- 5 Мармарощина
- 6 Задунайщина
- 7 Кубань
- 8 Донщина
- 9 Східна Слобожанщина

Завдання для практичних і творчих робіт:

- визначити просторове (територіальне) розташування історико-географічного регіону;
- охарактеризувати (за картою) природні умови для вказаних учителем історико-географічних регіонів **(рідного краю)**;
- позначити і надписати на контурній карті вказані учителем історико-географічні регіони, територію рідного краю- **Херсонщину**, рідне селище - **Чаплинку**.

ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНІ РЕГІОНИ УКРАЇНИ

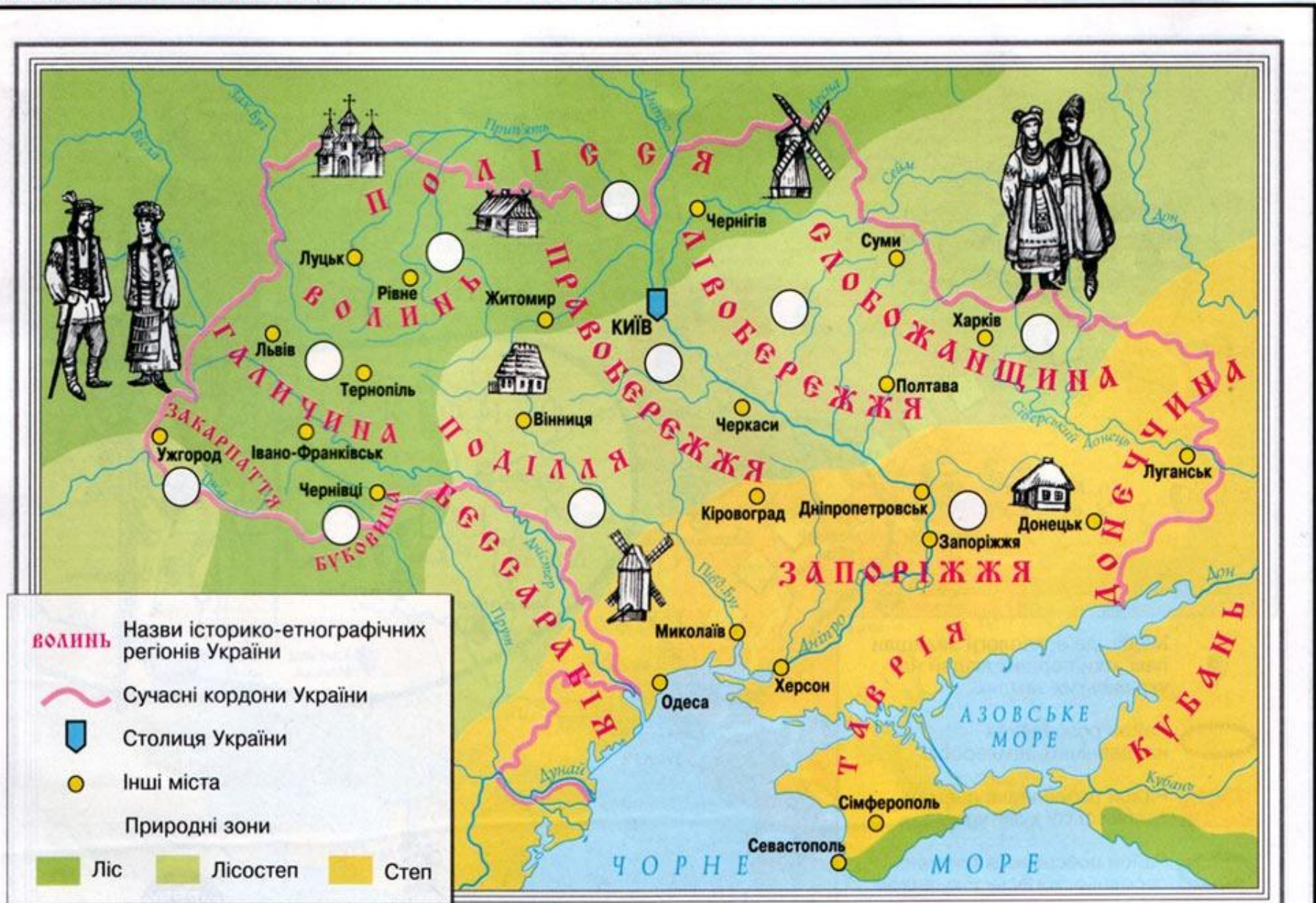

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Сучасний кордон України
- Столиця України
- Інші міста
- Межі адміністративних областей України
- Межі історико-географічних регіонів
- Назви історико-географічних та етнографічних регіонів України

ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНІ РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Запитання до теми

- Чому добре збереглася етнографічна особливість саме гуцулів?
- Назвіть головні історико-географічні регіони України. Покажіть їх на карті.
- Охарактеризуйте Галичину, Волинь і Буковину.
- Дайте характеристику Запоріжжя і Слобідської України.
- Перелічіть найбільші українські історико-географічні області в зарубіжжі. Покажіть їх на карті.
- Схарактеризуйте українські історико-географічні області в Росії, Польщі, Румунії та Словаччині.
- Складіть опис Гуцульщини.
- Охарактеризуйте Бойківщину і Лемківщину.